

YSKÖKSEN IRTOSOLUTUTKIMUS

Ex-Syto, 4080

Tiedustelut: Tekniset ohjeet: Patologian laboratorio, Sytologian tekniikka, puh. 044-7113486, Patologian laboratorio, näytteiden vastaanotto puh. 044-7113482

Yhteyshenkilöt: Patologian erikoislääkäri Essi Ikonen (puh. 044-7113474, essi.ikonen@kuh.fi) ja klinikaylilääkäri Vesa Kärjä (puh. 044-7113471, vesa.karja@kuh.fi).

Indikaatio: Bronkus- ja keuhkomaligniteettien diagnostiikka ja hoidon seuranta.

Lähete: Sähköinen lähete (Weblab/ Multilab, OHJE-2013-02859)

Lähetetiedoista tulee ilmetä näytteenottoindikaatio ja kysymyksenasettelu keskeisine kliinisine ja anamneesitietoineen, sekä maininta radiologisista löydöksistä ja tulkintaan vaikuttavasta hoidosta. Aina on ilmoitettava, mitä näytteeksi on lähetetty. Lähetetietojen tulee täsmätä lähetettävien näytteiden tietoihin. Esitietoihin tulee merkitä selvästi tieto näytteen mahdollisesta tartuntavaarallisuudesta tai infektion epäilystä (esim. hepatiitti, HIV, tuberkuloosi, prionitauti).

HUOMIOITAVAA!

Sarjanäytteille (esim. kolmena peräkkäisenä aamuna otettu näyte), on tehtävät omat tutkimuspyynnöt. Näytepurkkien järjestysnumero tulee merkitä selvästi (I, II, III).

Näyteastia: Tiiviskorkkinen 50 ml näyteastia, joka sisältää 50% etanolia (25 ml) fiksaatiivina (Tarra: Irtosolunäyte, 50 % etanoli). Fiksaatiivia on oltava vähintään näytteen tilavuuden verran. Näyteastioita voi noutaa patologian laboratorion näytteiden vastaanotosta.

Näyte: Yskösnäyte syvältä keuhkoista.

Lisätietoja näytteenottoa varten: Edustavin on aamuyskös, joka yskitään ennen aamuateriaa. Näytteen edustavuuden kannalta oleellista on riittävän syvä yskiminen, johon auttaa ekspektorantti-yskänlääkkeiden käyttö.

Näytteen säilytys ja kuljetus: Etanolifiksoidut näytteet säilytetään jääkaappilämpötilassa ja toimitetaan laboratorioon huoneenlämpötilassa.

HUOMIOITAVAA!

Perättäiset näytteet voidaan toimittaa patologian laboratorioon yhdessä erässä, kun näytteitä säilytetään jääkaappilämpötilassa.

Menetelmä: Sivelyvalmiste ja Papanicolaou – perusvärjäys. Menetelmä on akkreditoitu (FINAS, T343, SFS-EN ISO 15189:2013).

Tulkinta: Sytologian esitarkastaja tulkitsee näytteen, joka jälkeen patologian erikoislääkäri tai vastuuhenkilön valtuuttama erikoistuva lääkäri antaa mikroskooppitutkimuksen perusteella näytteelle sytologisen diagnoosin, soveltuvin osin Papa-luokan ja tarvittaessa lausunnon. Myös läheteessä esitettyihin spesifeihin kysymyksenasetteluihin vastataan.

Virhelähteet: Näytteen riittävyyden on kiinnitettävä erityistä huomiota. Riittämätön näyte käsittää soluja ainoastaan ylähengitysteistä tai näytteenä on pelkästään sylkeä.

Tekstiheys: ma-pe

- Tulos valmiina:** 7 arkipäivän kuluessa näytteen saapumisesta (80%). Kiireellisenä pyydettyt näytteet pyritään vastaamaan nopeammin.
- Laatija, pvä:** Kirsi Hämäläinen, Satu Remes, 26.8.2020
- Hyväksyjä, pvä:** Vesa Kärjä, 31.8.2020
- Päivitetty, pvä:** Essi Ikonen, Satu Remes, 21.7.2022

Akkreditoituun pätevyysalueeseen sisältyvä toiminta on nähtävissä verkkosivuilta:
www.finas.fi - Akkreditoituidut toimijat - T343.